

هُمْ كُفَّارٌ فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْ أَحَدٍ هُمْ مِلْءُ الْأَرْضِ ذَهَابًا وَ لَوْ

ماندند کفار نمیشود قبول از احمد آنها مالامال زمین از طلا و لو

اَفْتَدِي بِهِ طُولِيکَ لَهُمْ عَذَابٌ أَكِيمٌ وَ مَا لَهُمْ مِنْ نَصْرٍ إِنَّ^{٩١}

فديه دهنده آنرا. آنهاست برايشان عذاب اليم و ندارند کدام نصرت دهنده ئى*

لَنْ تَنَالُوا الْبَرَّ حَتَّىٰ تُنْفِقُوا مِمَّا تَحْبُّونَ هُوَ مَا تُنْفِقُوا

نمیشويد نايل بکاميابي حتى دهيد نفقه ازانچه داريid حب. و آنچه ميدهيد نفقه

مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ۝ كُلُّ الْطَّعَامِ كَانَ حِلًا

از اشیاء یقیناً الله است برآن علیم * کل طعام بود حلال

لِبْنَى إِسْرَائِيلَ إِلَّا مَا حَرَّمَ إِسْرَائِيلٌ عَلَى نَفْسِهِ مِنْ

برای بنی اسرائیل إلا آنچه حرام کرد اسرائیل بر نفس خود از

قَبْلِ أَنْ تُنْذَلَ التُّورَةُ قُلْ فَاتُوا بِالْتُّورَةِ فَاتُلُوهَا إِنْ

قبل آنکه شود نازل تورات. بگو بیارید تورات را و تلاوت کنید آنرا اگر

لَذِكْرُهُمْ صَدِيقُنَّۤ فَمَنْ أَفْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ مَنْ بَعْدِ

هستید مردمان صادق * وهر که افترا کند بر الله دروغ از بعد

ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ۤ قُلْ صَدَقَ اللَّهُ فَاتَّبِعُوَا

این، آنها اند همان مردمان ظالم * بگو صدق الله^۱. پس متابعت کنید

مَلَةُ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۤ إِنَّ

ملت ابراهیم حنیف را. و نبود از مشرکان * یقیناً

۱) صدق: راست میگوید، و فامیکند، جامه حقیقت میپوشاند.

اَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَكُنْهُ يُبَكِّهُ مُبَرَّكًا وَهُدًى

اول بیت که وضع شد بمردم همان است دربکه، مبارک است و هدایت

لِلْعَالَمِينَ ٤٦ فِيهِ آيَتٌ مَبِينَ مَقَامُ اِبْرَاهِيمَ وَمَنْ دَخَلَهُ

برای عالمیان * در آن است آیات مبین مقام ابراهیم. و هر که داخل شود آنرا

كَانَ أَمِنًا طَوِيلًا عَلَى النَّاسِ حِجْرُ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ

باشد درامن. و برای الله است بر مردم (فرض) حج بیت، هر که دارد استطاعت

إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ عَنِ الْعَلَمِيْنَ^{٩٧}

* برای آن سبیلی.^۱ و هر که کفر کند یقیناً الله است غنى از عالمیان

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَمَ تَكُفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ شَهِيدٌ

بگو يا اهل كتاب چرا میکنید تکفیر به آیات الله. و الله است شهید

عَلَى مَا تَعْمَلُونَ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَمَ تَصُدُّونَ عَنْ

بر آنچه میکنید عمل * بگو يا اهل كتاب چرا باز میدارید از

۱) هر کرا توان است که آن راه آن سبیل را در پیش گیرد.

سَبِيلِ اللهِ مَنْ أَهْمَنَ تَبْغُونَهَا عِوْجًا وَأَنْتُمْ شُهَدَاءُ آفَطُوا

سبيل الله آنکه ایمان آورد، میکنید طلب عِوْج^۱ و شما ئید شهداء (حق). و

مَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَنَّا تَعْمَلُونَ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تُطِيعُوا

نیست الله غافل از آنچه میکنید عمل * یا ای کسان با ایمان اگر شوید مطیع

فَرِيقًا مِنَ الَّذِينَ أَوْتُوا الْكِتَابَ يَرْدُدُوكُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ

فریقه از آنانکه داده شده اند کتاب، رد کنند شمارا بعد ایمان شما

۱) عِوْج: مثیلکه گفته میشود "کج عوج".

كُفَّارٌ وَ كَيْفَ تَكُفُّونَ وَ أَنْتُمْ تُشْتَالُ عَلَيْكُمُ الْأَيْتُ اللَّهُ وَ

به کفر * و چطور شوید کافر وقتی میشود تلاوت بشما آیات الله و

فِيْكُمْ رَسُولُهُ وَ مَنْ يَعْصِمُ بِاللَّهِ فَقَدْ هُدِيَ إِلَى صِرَاطٍ

میان شماست رسول او. و هر که کند اعتصام به الله البته هدایت شده به صراط

مُسْتَقِيمٍ^{١٠٠} يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقْتِيهِ وَ لَا

مستقیم * يا اي کسان با ایمان تقوا کنید الله را بحق تقوا او و نه

تَمُوْتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ^{١٠٢} وَاعْتَصِمُوا بِجَبَلِ اللَّهِ جَمِيعًا

میرید **إِلَّا** که باشید مردم مسلمان * و اعتصام کنید به جبل الله جمیعاً

وَلَا تَغْرِقُوا وَادْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً

و نشوید متفرق و ذکر کنید نعمت الله را برخود وقتی شما بودید اعداء^١

فَالْكَافَرُ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَاصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ

و الفت آورد بین قلبهاي شما و صبح آن به نعمت او برادر شدید. و بودید

(١) اعداء: دشمنان.

عَلَى شَفَاعَةِ حُفْرَةٍ مِّنَ النَّارِ فَإِنْقَذَ كُمْمَهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ

بر لب حفرة از آتش مگر نجات داد شمارا از آن. بدینسان میکند بیان

الله لَكُمُ الْأَيْتَهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ^{١٣٣} وَلَتَكُنْ مِّنَ الْمُمْمَدَهُ

الله بشما آیات خودرا تاشما شوید هدایت * و تاباشد میان شما امتی

يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ

دعوت کننده بسوی خیر و امر کننده از به معروف و نهی کننده

الْمُنَكَرٌ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ١٤ ﴿١٤﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ

منکر. و آنها اند همان فلاح یافتگان * و نباشد مثل آنانکه

تَفَرَّقُوا وَ اخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَأُولَئِكَ

متفرق شدند و اختلاف کردند از بعد آنکه آمد با آنها بینات. و آنها،

لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ١٥ يوْمَ تَبَيَّضُ وجوهٌ سود وجوهٌ

برايشان باشد عذاب عظيم * يو ميكه شود سفيد وجهه^۱ و شود سياه وجهه.

۱) وجهه: روی ها، چهره ها.

فَآمَّا الَّذِينَ اسْوَدَتْ وُجُوهُهُمْ أَكْفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ

"اما کسانیکه میشود سیاه وجه آنها : " آیا کافر شدید بعد از آوردن ایمان ؟ "

فَلْ وُقُوا عَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ⑯ وَآمَّا الَّذِينَ

"کنید ذائقه عذاب را چون شما میکردید کفر" * و اما کسانیکه

إِيْضَاتْ وُجُوهُهُمْ فَغِيْرُ رَحْمَةِ اللَّهِ هُمْ فِيهَا خَلِدُونَ ⑰

* سفید شود وجه آنها باشند در رحمت الله آنها آنجا خلد میکنند

تِلْكَ آيَتُ اللَّهِ نَتْلُوْهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا

اینست آیات الله، کردیم تلاوت آنرا برایت به حق. و ندارد الله اراده ظلمی

لِلْعَلَمِيْنَ^(١٨) وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ

بر عالمیان * و از الله است آنچه در سماوات است و آنچه در زمین. و بسوی الله

تُرْجَعُ الْأُمُورُ^(١٩) كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجْتُ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ

کند رجعت امور * شمائید "خیر" امت،^۱ که شده خارج میان مردم، میکنید امر

۱) خیر امت: بهترین امت.

بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتَوَعَّدُ مِنْوَنَ بِاللَّهِ وَلَوْا مَنْ

به معروف و میکنید نهی از منکر و دارید ایمان به الله. واگراییمان میآورد

أَهْلُ الْكِتَابِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ صِنْهُمُ الْمُؤْمِنُونَ وَأَكْثَرُهُمْ

اهل کتاب میبود خیر برای آنها. بعضی آنها مؤمنان اند و اکثر آنها

الْفَسِقُونَ ۝ لَنْ يَضُرُّوكُمْ إِلَّا أَذْيَ طَ وَإِنْ يُقَاتِلُوكُمْ يُوْلُوكُمْ

فاسق اند * نرسانند ضرر بشما إلا اذیتی. و اگر کنند قتال با شما میگردانند

الْأَدْبَارَ قَدْ شَهِرَ لَا يُنْصَرُونَ^{۱۱۱} ضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الْذِلَّةُ أَيْنَ مَا نَقِفُوا

دُبُرُها. باز نمی یابند نصرت * زده شده برآنها ذلت هرجا سراغ شوند،

إِلَّا بِحَبْلٍ مِّنَ اللَّهِ وَحْبَلٍ مِّنَ النَّاسِ وَبَاءُوا بِغَضَبٍ مِّنَ

إلا (توصل) بحبل از الله و حبل از مردم، و دچار اند بر غضبی از

اللَّهِ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ السُّكَّةُ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكُفِرُونَ

الله و زده شده برآنها میکردند کفر چنین بآنکه همواره مسکینیت.

بِإِيمَانِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حِقْطَنْ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا

به آیات الله و میکردند قتل انبیاء را چنین با نکه عصیان کردند و

كَانُوا يَعْتَدُونَ ۝ لَيْسُوا سَوَاءً طَمِّنُ أَهْلَ الْكِتَابِ أُمَّةً قَائِمَةً

بودند متعدد^۱* نیستند یکسان. از اهل کتاب امتی اند قائم،

يَتَلَوَنَ اِيَّتِ اللَّهِ اِنَّا عَالَيْهِ الْيَوْمِ وَهُمْ يَسْجُلُونَ ۝ يَوْمَئِنُونَ بِاللَّهِ

کنند تلاوت آیات الله را آناء شب و آنها میکنند سجده * دارند ایمان به الله

۱) متعدد: نافرمان، از حدگذر، خطاکار، سرکش، گناه کار
۲) آناء: در هنگام، در طول

وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَا مُرْوُنَ بِالْمُعْرُوفِ وَيَنْهُونَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَ

و يوم آخر و میکنند امر به معروف و میکنند نهی از منکر و

يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَأُولَئِكَ مِنَ الصَّالِحِينَ^(١٤) وَمَا يَفْعَلُوا

میکنند سرعت در خیرات. و آنها اند از جمله صالحین * و آنچه میکنند فعل

مِنْ خَيْرٍ فَلَنْ يُكْفُرُوهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ^(١٥) إِنَّ الَّذِينَ

از خیر هرگز نمیشود کفران برآن. و الله است علیم بر متقین * یقیناً بکسان

كَفُرُوا لَنْ نُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أُولَادُهُمْ مِّنَ اللَّهِ

کافر نرساند غنی اموال آنها اویاد آنها و نه از جانب الله

شَيْءًا طَوْا وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَلِدُونَ^{١١٦} مَثَلُ مَا

چیزی. و آنها اند اصحاب آتش. آنها آنجا خلد میکنند * مثال آنچه

يُنْفِقُونَ فِي هُذِهِ الْجَوَاهِرِ الدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا حُرُّ أَصَابَتْ

میکنند انفاق در این دنیا بمثل باد با سرما، اصابت کند

حُرْثَ قَوْمِ ظَلَبُوا أَنفُسَهُمْ فَأَهْلَكْتُهُ طَ وَمَا ظَلَمْهُمُ اللَّهُ وَ

بکشترار قومی ظالم بنفسهای خود و هلاکش کند. و نکرد ظلم برآنها الله و

لَكُنْ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ^{١١٧} يَا يَاهَا الَّذِينَ امْنَوْا لَا تَتَّخِذُوا

لakan نفسهای خود کردند ظلم * يا اي کسان با ايمان نه گيريد

بِطَانَةً مِّنْ دُونِكُمْ لَا يَأْلُونَ كُمْ خَيْلًا وَدُّوَّا مَا عَنِتُّمْ قَدْ

همراز بدون خود را، نکشند دست از خرابی شما. خوشند به رنج شما. البته

بَلْ تِبْغُضَاءُهُمْ أَفْوَاهُهُمْ وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ

هو يدا شد دشمنی از دهن های آنها. و آنچه کند مخفی سینه های آنها بزرگتر است.

قَدْ بَيِّنَ لَكُمُ الْآيَتِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ^{١١٨} هَآنَتُمُ الْأَعْجَمُونُ

کنیم بیان بشما آیات را اگر هستید تعقل کنند گان * شما اید که دوست دارید آنها را

وَلَا يَحْبِبُونَكُمْ وَتُؤْمِنُونَ بِالْكِتَبِ كُلِّهِ وَإِذَا قَوْمًا

وندارند دوست شمارا و ایمان دارید بكتاب کاملاً. وقتی ملاقات بشما گويند

أَمْتَأْجِ وَإِذَا خَلُو اعْصُوا عَلَيْكُمُ الْأَنَاءِ مِنَ الْغَيْظِ قُلْ

بایمانیم. و چون جدا شوند، میگزند برشما از غیظ. بگو

مُؤْتُوا بِغَيْظِكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيهِ مِنْ دَاتِ الصُّدُورِ^{١٦٩} إِنْ

بمیرید بغيظ خود. يقیناً الله است علیم به محتوى سینه ها * اگر

تَمْسِكُمْ حَسَنَةٌ تُسْوِهُ هُمْ وَإِنْ تُصِيبُكُمْ سَيِّئَةٌ يُفْرِحُهَا

تماس کند بشما حسنہ بد آنها میآید. و اگر شود نصیب شما بدی فرحت گیرند از آن.

وَإِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَقَوَّلَا يَضْرُكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ بِمَا

وَأَغْرِيَهُمْ كَيْدُهُمْ نَمِيكَنَد ضرَرَ بِشَمَاءَ كَيْدُ آنَهَا چِيزِی. يَقِينًا اللَّهَ آنَچَهُ

يَعْمَلُونَ لِحِيطًا ^{١٢٦} وَأَذْغَلَوْتَ مِنْ أَهْلِكَ تُبُوئِي الْمُؤْمِنِينَ

مِيكَنَند مَحَاطَ كَرَدَه * وَچُون رَفْتَى صَبَحَ از اَهْلِ خَودَ تَا بَنْمَائِى بَرَايِ مَؤْمِنِينَ

مَقَاعِدَ لِلِّقِتَالِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلَيْهِ ^{١٢٧} إِذْ هَمَتْ طَائِفَتِنِ

مواضع را بَرَايِ قَتَال. وَاللَّهُ اسْتَ شَنْوَایِ عَلِيم * چُون هَمَتْ كَرَدَنَد دُو طَائِفَهُ

مِنْكُمْ أَنْ تَفْشِلَا وَاللهُ وَلِيُهُمَا طَوْعَةٌ عَلَى اللهِ فَلَيُبَتِّئَ كُلِّ

از شما که شوند بزدل مگر الله است ولی آنها. و بر الله باید کنند توکل

الْمُؤْمِنُونَ ۝ وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللهُ بِبَدْرٍ ۝ وَأَنْتُمْ أَذْلَلُهُ فَاتَّقُوا

مؤمنان * والبته نصرت کرد بشما الله در بدر و بودید ذلیل. کنید تقوا

اللهُ لَعَلَّكُمْ تَشَكَّرُونَ ۝ إِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ أَلَمْ يَكُفِيْكُمْ

بالله تا باشید شکرگزار^۱ * چون میگفتی برای مؤمنین آیا نیست کافی بشما

۱) لذت زندگی در شکراست، و باشکر شکرانه ضروریست.

أَنْ يُمِدَّ كُمْ رَبُّكُمْ بِشَلَّةٍ الْأَفِيفِ مِنَ الْمَلِكِيَّةِ مُنْزَلِينَ^{١٤٤}

* که کند مدد بشما رب شما با سه هزار از ملائک تنزیل شده.

بَلِّي إِنْ تَصْبِرُوْا وَتَتَقَوَّا وَبِآتُوكُمْ مِمْنُ فُورِهِمُ هَذَا يُمْلِدُكُمْ

بلی اگر کنید صبر و کنید تقوا، و بیایند بشما با فور^۱ خود اینسان، کند مدد بشما

رَبُّكُمْ بِخَمْسَةِ الْأَفِيفِ مِنَ الْمَلِكِيَّةِ مُسَوِّمِينَ^{١٤٥} وَاجْعَلْهُ

رب شما با پنج هزار از ملائک شان دار * و نه ساخت آنرا

۱) فور: شتاب، غلبه، حمله، فوران

اللهُ إِلَّا بِشُرٍّ لَكُمْ وَلِتُطْمَئِنَ قُلُوبُكُمْ بِهِ وَالنَّصْرُ إِلَّا

اللهِ إِلَّا بِشارتی بشمای سازد مطمئن قلبای شمارا باان. و نیست نصرتِ إِلَّا

مِنْ عِنْدِ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ^{١٢٤} لِيَقْطَعَ طَرَفًا مِنَ الَّذِينَ

از جانب الله عزیز حکیم * تا قطع کند طرف از کسان

كَفَرُوا أَوْ يَكُنْتُ هُمْ فِي نُقْلِبِهِمْ أَخَافِرِينَ^{١٢٥} لَيْسَ كَمَنَ الْأَمْرِ

کافر را و سرنگون کند آنها را تا برگردند سرافگندگان * نیست برتو از امر

شَيْءٌ وَّأُوْتُوبَ عَلَيْهِمْ أَوْ يُعَذِّبُهُمْ فَإِنَّهُمْ ظَالِمُونَ^{١٢٦} وَ

چیزی اگر شود تواب^۱ بر آنها (الله) یا عذاب کند آنها را چون اینها اند ظالمان * و

لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَ

از الله است آنچه در آسمانهاست و آنچه در زمین. کند مغفرت هر کرا خواهد و

يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ^{١٢٧} يَا إِيَّاهَا الَّذِينَ

کند عذاب هر کرا خواهد. والله است غفور رحيم * يا اي کسان

۱) الله تواب است، بنده تائب میشود. بنده بسوی الله رومیگرداند، الله بسوی او رو میگرداند.

اَنْوَا لَا تَأْكُلُوا الرِّبْوَا اَضْعَافًا مُضَعَّفَةً وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ

با ایمان نخورید ربا اضعاف بر مضاعف وتقوا کنید به الله تا شما

تُفْلِحُونَ^{١٣٦} وَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي أُعِلِّمَتْ لِلْكُفَّارِ^{١٣٧} وَآتِيْعُوا اللَّهَ

شوید کامیاب * وتقوا کنید از آتشیکه آمده شده برای کافران * واطاعت کنید الله را

وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ^{١٣٨} وَسَارِعُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ مِّنْ رَبِّكُمْ

و رسول را تا برشما شود رحم * و سرعت کنید بسوی مغفرت از رب خود

۱) وتقوا الله: باتقوا، پرهیز گارو مطیع باشید به الله، بترسید از قهر الله، اجتناب کنید از بدی. واتقو النار: از آتش خودرا محافظه کنید

وَجَنَّةٌ عَرْضُهَا السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ أَعْلَمُ لِلْمُتَقِيْنَ ﴿١٣٤﴾ الَّذِينَ

و جنتیکه عرض آنست سماوات و زمین، آماده شده برای متقيان * آنانکه

يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَاءِ وَالْكَاظِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ

میدهند نفقه در آسایش و دشواری و کاظم اند بر غیظ و عفو کاران

عَنِ النَّاسِ وَاللهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٣٥﴾ وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا

بر مردم. و الله دارد محبت بمحسنین * و آنانکه چون فعل

فَاحشَةٌ أَوْظَلُمُوا أَنفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفِرُوا إِلَيْهِمْ قَفْ

فاحشی یا ظلم کنند بنفس خود ذکر کنند الله را و استغفار کنند بگناهان خود ؛

وَمَنْ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ وَلَمْ يُصِرُّوا عَلَىٰ مَا فَعَلُوا وَ

و که کند مغفرت گناهان را الا الله ؛ و نکنند اصرار بر آنچه کردند که

هُمْ يَعْلَمُونَ^{١٣٥} أُولَئِكَ جَزَاؤُهُمْ مَغْفِرَةٌ مِّنْ رَّبِّهِمْ وَجَنَّتُ

آنها را باشد معلوم * آنها، جزا آنهاست مغفرت از رب آنها و جنات،

تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَلِدِينَ فِيهَا وَعُمَّ أَجْرُ الْعَمَلِينَ^{٢٦}

دارد جريان از تحت آن انهار، خلد میکند آنجا. پر نعمت اجری بعمل کنندگان.*

قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ سُنُنٌ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا

البته گذشت از قبل شما سن^۱ پس سیر کنید در زمین باز نظر کنید

كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ هُذَا بَيَانٌ لِّلْتَائِسِ وَهُدًى

چگونه بود عاقبت مکذبین * اینست بیانی بمردم و هدایتی

۱) سن: (جمع سنت) روشها، آداب، پیش آمدتها، طریقه ها.

وَمَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ ۝ وَلَا تَهْنُوا وَلَا تُحْزِنُوا وَأَنْذِمْ

و موعظه برای متقین * و نکنید سستی و نکنید حزن که شماید

الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۝ إِنْ يَسْكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ

عالیشان اگر هستید مؤمنین * اگر مس کرد بشما قرح البته

مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحٌ مِثْلُهُ وَتِلْكَ الْأَيَا مِنْدَ أَوْلَادِيْنَ النَّاسِ

مس کرد بقوم قرح مثل آن. و اینست روزگار کنیم متناوب آنرا بین مردم.^١

١) قرح: زخم همچو کوزه دولاب هر چه زیر گردونست يا تزلی دارد يا ترقی آهنگ است يا تزلی دارد

وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ الَّذِينَ امْنَوْا وَيَتَخَذَ مِنْكُمْ شُهَدًا وَاللَّهُ لَا

تاکند معلوم الله کسان بايمان را و بگيرد از شما شهداء. و الله ندارد

يُحِبُّ الظَّالِمِينَ^(٤٠) وَلِيَمْحُصَ اللَّهُ الَّذِينَ امْنَوْا وَيَهْرَقَ

محبت با ظالمين * تا پاك کند الله کسان بايمان را و محوكند

الْكُفَّارِينَ^(٤١) أَمْ حَسِبُتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَكُمْ يَعْلَمُ اللَّهُ

کافران را * آيا حساب ميکنيد که ميشويد داخل جنت وقتی نکرده معلوم الله

الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَيَعْلَمَ الصَّابِرِينَ ٤٢

آنرا که جهاد کردند از شما و کند معلوم صابران را * و البته میکردید تمنا

الْهُوَتُ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَلْقُوهُ فَقَدْ رَأَيْتُمُوهُ وَأَنْتُمْ تَنْظَرُونَ ٤٣

موت را از قبل آنکه شوید ملاقوی باان، حالا دیدید آنرا و شما میکشید انتظار^۱ *

وَمَا هُمْ بِالْأَرَسُولُونَ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَلَمْ يَرَوْا

و نیست محمد إلا رسول، البته گذشت از قبل او رسول. آیا اگر بمیرد

۱) بعد از جنگ بدر تمنا شهادت داشتید حالا در غزوه احد به چشم می بینید وانتظارمیکشید، چرا این سستی و بزدلی.

أَوْ قُتِلَ أَنْقَلَبْتُمْ عَلَىٰ آعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَىٰ عَقِبَيْكُهُ

يا قتل شود منقلب میشود بر اعقاب خود. و هر که منقلب شود بر عقب خود

فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهُ شَيْغَاً وَسَيَجُزِي اللَّهُ الشَّكَرِينَ^{٤٤٤} وَمَا كَانَ

باز نمیکند ضرر به الله چیزی. و زود جزا دهد الله بشکر گذاران * و نه میتواند

لِنَفْسٍ أَنْ تَهُوتَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ كِتَابًا مُؤْجَلًا وَمَنْ يُرِدُ

نفسی که بمیرد إلا باذن الله، مكتوب مؤجل است. ^١ و هر که کند اراده

مؤجل است: وقت آن مقرر است.

١) مكتوب مؤجل است: درج شده، نوشته شده در اجل آن.

ثَوَابَ اللَّهِ يُبَاشِرُهُ مِنْهَا وَمَنْ يُرِدُ ثَوَابَ الْآخِرَةِ نُؤْتِهِ

ثواب دنیا را میدهیم باو ازان. و هر که کند اراده ثواب آخرت را میدهیم باو

مِنْهَا طَوَّسَتْجُزِي الشَّكَرِينَ^{١٤٥} وَكَأَيْنِ مِنْ بَيِّنِ قُتْلَ لِمَعَهُ

از آن. و زود دهیم جزا بشکر گذاران * و بسا از انبیاء قتال کردند معیت او

رَبِّيُونَ كَثِيرٌ فِيهَا وَهُنُّوا لِمَا أَصَابَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَمَا

ربیون^۱ بکثرت. و نکردند سستی برآنچه اصابت کرد بآنها فی سبیل الله و نه

۱) ربیون: ربیون، رایی ها، (RABI), خدای پرستان، رب پرستان، کشیش ها، راهبان. (رب، ربانی، ربی.)

ضَعُفُوا وَمَا أَسْتَكَانُوا طَوَّا اللَّهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ ﴿٤٦﴾ وَمَا

ضعيف شدند و نه مسکین شدند. و الله است محب صابرين * و نه

لَكَنْ قَوْلَهُمْ إِلَّا آنَّ قَالُوا رَبَّنَا أَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا

بود قول آنها إلا که گفتند رب ما مغفرت کن بما گناهان مارا و اسراف مارا

فِيْ أَمْرِنَا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكُفَّارِينَ ﴿٤٧﴾

در امورما و ثابت گردان قدمهای مارا و نصرت ده مارا بر قوم کافران *

فَاتَّهُمُ اللَّهُ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَ حُسْنَ ثَوَابُ الْآخِرَةِ طَوَ اللَّهُ

پس داد آنها را الله ثواب دنیا را و حسن ثواب آخرت را. و الله است

يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿٤٦﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ امْنَوْا إِنْ تُطِيعُوا الَّذِينَ

محب محسنين * يا اي کسان بايمان اگر شويد مطيع کسان

كُفَّارٌ وَ اِرْدَدُوكُمْ عَلَىٰ اَعْقَابِكُمْ فَتَنْقِلِبُوا خَسِيرِينَ ﴿٤٧﴾ بَلِ اللَّهُ

کافر، میکند رد شمارا بر اعقاب شما و منقلب میشوید^١ خسارمندان * بلکه الله است

١) منقلب میشوید: بر میگردید، منتج میشوید، نتیجه کارشما میشود خسارمندی

مَوْلَكُمْ وَهُوَ خَيْرُ النَّصِيرِينَ^{١٥٥} سَنُلْقِعُ فِي قُلُوبِ الَّذِينَ

مولانا شما. واوست بهترین نصرت دهنده‌گان * می‌اندازیم در قلبهای کسان

كَفَرُوا الرُّعْبَ بِمَا أَشْرَكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنْزِلْ بِهِ سُلْطَانًا وَ

کافر رعب^۱ را چون شریک گرفتند با الله آنچه نشده نازل برآن حجتی. و

مَا وَلَهُمْ النَّارُ وَبِسْ مَثُوَى الظَّلِيلِينَ^{١٥٦} وَلَقَدْ صَدَقَمُ

ماؤا آنهاست آتش. و بد اقامتگاه دارند ظالمان * و البته صدق کرد بشما

(۱) رعب: ترس، بیم، هیبت

اللهُ وَعَدَهُ أَذْنَهُمْ بِإِذْنِهِ حَتَّىٰ إِذَا فَشَلُوا وَ

الله و عده خود را وقتی محو می کردید آن هارا بازن او. حتی آنکه بزدل شدید و

تَنَازَعُتُمُ فِي الْأَمْرِ وَعَصَيْتُمُ مِنْ بَعْدِ مَا أَرَكُمْ قَاتِلُونَ

تنازع کردید در امر و سرکشی کردید از بعد آنکه نشان دادیم بشما آنچه تمبا داشتید.

مِنْكُمْ مَنْ يُرِيدُ الدُّنْيَا وَمِنْكُمْ مَنْ يُرِيدُ الْآخِرَةَ ثُمَّ

از شما بعضی اراده دنيا دارد و از شما بعضی اراده آخرت دارد. باز

حَرَفَكُمْ عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْ وَلَقَدْ عَفَّا عَنْكُمْ وَاللَّهُ ذُو

صرفه کرد شمارا از آنها تا بیازماید شمارا^۱. و البته عفو کرد شمارا. و الله دارای

فَضْلٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ^۲ إِذْ تُصْعِدُونَ وَلَا تَلُونَ عَلَى

فضل است بر مؤمنین * وقتی بالا میگریختید و نمیکردید نگاه بر

أَحَدٍ وَ الرَّسُولَ يَدْعُوكُمْ فِي أُخْرِكُمْ فَإِذَا كُمْ غَمَّا بِغَمٍ

احدى و رسول میخواند شمارا از عقب شما ورسید بشما غمی برغمی

۱) دیدن مال غنیمت شما را منصرف ساخت از طرح جنگ بادشمن در آنحد. این هم یک آزمایش و پند بود.

لِكَيْلَا تَحْزُنُوا عَلَى مَا فَاتَكُمْ وَلَا مَا آتَاكُمْ وَاللَّهُ خَبِيرٌ

تا بازنکنید حزن بر آنچه فوت شد از شما و نه آنچه اصابت کرد بشما. و الله است خبیر

إِنَّمَا تَعْمَلُونَ^{٥٤٣} ثُمَّ أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِّنْ بَعْدِ الْغُمَّ أَمْنَةً

بر آنچه میکنید * باز کرد نازل برشما از بعد غم امن را،

نَعَسًا يَغْشِي طَائِفَةً مِّنْكُمْ وَطَائِفَةً قَدْ أَهْمَتْهُمْ

نعا^١ س پوشانید اهمیت داشت فقط بطاائفه از شمارا، و طائفة

۱) نعا^۱ س: غلبه خواب کوتاه و عمیق که خستگی را رفع میکند.

أَنفُسُهُمْ يَظْهِرُونَ بِاللَّهِ غَيْرَ الْحَقِيقَةِ ظَنَّ الْجَاهِلِيَّةِ طَوْهُرُونَ

نفسهای آنها، گمان داشتند بـالله غیر از حق، گمان جاهلیت را. میگفتند

هَلْ لَنَا مِنْ الْأَمْرِ مِنْ شَيْءٍ قُلْ إِنَّ الْأَمْرَ كُلَّهُ لِلَّهِ طَوْهُرُونَ

آیا برای ما در این امر کدام چیزیست. بگو یقیناً امور، کل آنست از الله.

يُخْفُونَ فِي أَنفُسِهِمْ مَا لَا يُبَدِّلُونَ لَكَ يَقُولُونَ لَوْكَانَ

میکنند مخفی در نفسهای خود آنچه را نمیکنند آشکار بتو. میگویند اگر میبود

لَنَا مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ وَمَا فَتَلَنَا هُنَا قُلْ لَوْ كُنْتُمْ فِي

مارا از امر چیزی نمیشدیم قتل اینجا. بگو ولو میبودید در

بِيُوتِكُمْ لَكَبَرَ زَالَذِينَ كُتِبَ عَلَيْهِمُ القُتْلُ إِلَى مَضَاجِعِهِمْ

خانه های خود، میبرآمدند کسانیکه مکتوب شده بود برآنها قتل، بسوی آرامگاه خود.

وَلِيَبْتَلِيَ اللَّهُ مَا فِي صُدُورِكُمْ وَلِيُهُ حِصْنَهَا فِي قُلُوبِكُمْ

تا بیازماید الله آنچه در سینهای شماست و کند پاک آنچه در قلبهاش شماست.

وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ^{١٥٤} إِنَّ الَّذِينَ تَوَلَّوْا مِنْكُمْ

و الله است عليم به محتوى سینه ها * یقیناً آنانکه برگشتند از جمله شما،

يَوْمَ التَّقْيَى الْجَمَعُونَ لَا يَنْهَا أَسْتَرَّ لَهُمُ الشَّيْطَانُ بِعَضُّ فَاسْبُواهُ

روز برخورد دو جمعیت، یقیناً متزلزل کرد آنها را شیطان بعضی آنچه کسب کردند.

وَلَقَدْ عَفَا اللَّهُ عَنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ^{١٥٥} يَا يَاهُمَا الَّذِينَ

و البته عفو کرد الله آنها را. یقیناً الله است غفور حليم * يا اي کسان

أَمْنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ كَفَرُوا وَقَالُوا إِلَّا خُوازِمٌ إِذَا أَضَرُّوا

با ایمان نباشد مثل کسان کافر که میگویند به اخوان خود که میروند

فِي الْأَرْضِ أَوْ كَانُوا أَغْرِيَ لَهُ كَانُوا عِنْدَ نَامَةَ آتُوا وَمَا قِيلُوا

در زمین یا باشند غازی، "اگر میبودند نزد ما نمیمردند و نمیشنند قتل."

لِيَجْعَلَ اللَّهُ ذَلِكَ حَسْرَةً فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ يُحِبُّ وَيُمُدِّي

تا بسازد الله اینرا حسرتی در قلبهای آنها. و الله دهد حیات و دهد موت.

۱) این رفتار، گام زدن، گشت و گذار و روش برای جهاد و تعلیم است.

وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ^{٥٥} وَلَكُنْ قُتِلْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

و الله است برآنچه میکنید بصیر * و اگر قتل شدید فی سبیل الله

أَوْ مُتَمَّلٌ لِغُفرَةٍ مِنَ اللَّهِ وَرَحْمَةٍ خَيْرٌ هُمَا يَجْمَعُونَ^{٥٦} وَ

يا مردید باز مغرفت از الله و رحمت اوست بهتر از آنچه میکنید جمع * و

لَكُنْ مُتَمَّلٌ أَوْ قُتِلْتُمْ لَا إِلَى اللَّهِ تُحْشَرُونَ^{٥٧} فِيمَا رَحْمَةٍ مِنَ

اگر مردید يا قتل شدید به نزد الله میشوید حشر * بروی رحمتی از

اللَّهُ لِنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظَّالِمًا عَلِيِّظًا الْقَلْبٌ لَا نُفَضِّلُ

الله لین^۱ شدی برآنها. و اگر میبودی خشن غلیظ القلب میشدند پراگنده

مِنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي

از ماحول تو پس عفوکن آنهارا و مغفرت خواه برآنها و مشوره کن باآنها در

الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ^{۱۹}

امور. وقتی عزم کردی باز توکل کن بر الله. یقیناً الله است محب متوكلين *

۱) لین: ملائم، نرم دل، مهربان

إِنْ يَنْصُرُكُمْ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ وَإِنْ يَخْذُلْكُمْ فَمَنْ ذَا الَّذِي

اگر دهد نصرت بشما الله باز نباشد غالبي برشما. و اگر کند ترك شمارا باز کيست که

يَنْصُرُكُمْ مَنْ بَعْدِهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلِيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ١٤٠

دهدنصرت بشما از بعد او. و بر الله باید کنند توکل مؤمنان * و نه

كَانَ لِنَبِيٍّ أَنْ يَغْلِظَ طَرَفًا مِّنْ يَغْلِظُ يَأْتِ بِمَا غَلَطَ يَوْمَ الْقِيَمةِ

باشد بر نبی که دهد غل. و هر که دهد غل میآید با آن غل^۱ بیوم قیامت.

۱) غل: فریب، (غل و غش، غلانیدن،).

لَمْ تُؤْفَى كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْكِبُونَ^{٦٦} أَفَمَنِ

باز شود وفا بهر نفس آنچه کسب کرد و برآنها نمیشود ظلم * آیا آنکه

اتَّبَعَ رِضْوَانَ اللَّهِ كَمَنْ بِأَعْرَسَخَطٍ مِّنَ اللَّهِ وَمَا وَهُ جَهَنَّمُ وَ طَ

متابعت کند رضوان الله را مثل آنست که بخرد قهری از الله را و مأوای اوست جهنم؟

وَبِئْسَ الْحَصِيرُ^{٦٧} هُمْ دَرَجَتٌ عِنْدَ اللَّهِ وَاللهُ بَصِيرٌ بِمَا

و بد مصیر است * آنهاست درجات نزد الله* و الله است بصیر برآنچه

يَعْمَلُونَ^{١٤٣} لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا

میکند عمل * البته منت کرد الله بر مؤمنان وقتی بعث کرد در آنها رسول

مِنْ أَنفُسِهِمْ يَتَلَوَّ عَلَيْهِمْ أَيْتِهِ وَيُزَكِّيْهِمْ وَيَعْلَمُهُمْ أُكْتَبَ

از خود آنها، کند تلاوت به آنها آیات اورا و پاک کند آنها را و دهد تعلیم آنها را کتاب

وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلِ لَغْيٍ ضَلَالٌ مُّبِينٌ^{١٤٤} أَوْ لَهَا

و حکمت را. و گرچه بودند از قبل آن در ضلالت آشکارا * و وقتی

أَصَابَتْكُمْ مُّصِيبَةٌ فَلَا أَصْبَلُهُمْ مِثْلِهَا قُلْنَمٌ أَيْ هَذَا أَقْلُ

اصابت کند بشما مصیبتي ؛ حالانکه مصاب کردید مثل آن دوچند ؛ میگوئید از کجاست این. بگو

هُوَ مِنْ عِنْدِ أَنفُسِكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ^{٤٥} وَمَا

آنست از جانب نفس شما. یقیناً الله است بر كل اشیاء قادر * و آنچه

أَصَابَكُمْ يَوْمَ التَّقْيَى الْجَمِيعُنَ فَبِإِذْنِ اللَّهِ وَلِيَعْلَمَ الْمُؤْمِنُونَ^{٤٦}

* مصاب شدید روز برخورد دو جمیعت، بود باذن الله که کند معلوم مؤمنان را

وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ نَافَقُوا وَقِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا قَاتِلُوا فِي سَبِيلٍ

و کند معلوم کسان منافق را، و گفته شد بآنها بیائید قتال کنید فی سبیل

الله أَوْ أَدْفُعوا طلاقاً وَالْوَعْلَمُ قَاتِلًا لَا تَبْغُنُ هُمُّ اللَّهِ كُفُرٌ

الله يا دفاع کنید. گفتند اگر میدانستیم قتال، میکردیم متابعت بشما. بودند به کفر

يَوْمَئِذٍ أَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْإِيمَانِ يَقُولُونَ يَا فُواهِهِمْ فَالَّذِينَ

آنروز قریب تر آنها نسبت به ایمان. میگویند با دهنها خود آنچه نیست

فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ ﴿٤٧﴾ الَّذِينَ قَاتَلُوا إِخْرَاجَهُمْ

در قلبها آنها. والله خوب علم دارد آنچه میکنند پنهان * آنانکه میگویند به اخوان خود

وَقَعْدُوا لَوْا كَأَطْعُونَا مَا قُتِلُوا قُلْ فَادْرِءُوا عَنْ أَنفُسِكُمْ

و نشسته اند "اگر اطاعت میکردند از ما نمی شدند قتل." بگو بدرآید از نفسها خود

الْبَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ صَدِيقِينَ وَلَا تَحْسِبُنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي

موت را اگر هستید مردمان صادق * و نکن حساب کسانیرا که قتل شدند فی

سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا طَلَقَ آجِياءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ ۝ فَرِحَيْنَ

سبيل الله اموات. بلكه حيات اند نزد رب خود یابند رزق * فرحت کنند

يَمَا أَتَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلٍ لَا وَيَسْتَبُشُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَكُنُوا

برآنچه داد آنها را الله از فضل خود و دارند بشارت برآنانکه نشده ملحق

بِهِمْ مِنْ خَلْفِهِمْ لَا أَخُوفُ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۝

به آنها، در خلف آنها اند، نباشد خوفی برآنها و نه آنها شوند محزون *

يَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ وَّأَنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ

دارند بشارت بر نعمتی از الله و فضل او و آنکه الله نمیکند ضایع

أَجَرَ الْمُؤْمِنِينَ ١٧١ أَكَذِّبُوا إِلَهًا وَرَسُولًا مَّنْ يَعْدِهَا

اجر مؤمنان را * آنانکه استحابت کردند به الله و رسول از بعد آنکه

أَصَابَاهُمُ الْقَرْحُ ١٧٢ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا مِنْهُمْ وَاتَّقُوا أَجْرًا عَظِيمًا

* اصابت کرد برآنها قرح. بکسان احسان کار از آنها و با تقوا اجر عظیم باشد

الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَعَلُوكُمْ فَاخْشُوْهُمْ

کسانیکه گفت برایشان مردم، یقیناً مردم اند حالان جمع برشما و بترسید از آنها؛

فَرَادَهُمْ إِيمَانًا قَوْلًا حَسِبْنَا اللَّهَ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ^{٧٣} فَانْقَلَبُوا إِنْعَمَّا

کرد زیاد ایمان آنها. و گفتند "حسبنا الله و نعم الوکیل"^۱* برگشتند با نعمتی

مِنَ اللَّهِ وَفَضْلِ لَهُ يَسِّهِمُ سُوءٌ وَّ أَتَبْعَوْ رِضْوَانَ اللَّهِ

از الله و فضل او، نکرد مس به آنها آسیبی و متابعت کردند رضوان الله را.

۱) همه حساب ما بدست الله است و اوست پرنعمت و کیلی

وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ ۝ إِنَّمَا ذَلِكُمُ الشَّيْطَانُ يُخَوِّفُ

و الله است دارای فضل عظیم * یقیناً همین شیطان است که بخوف میاندازد

أَوْلِيَاءَهُ فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُونِ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۝

* اولیاء خود را و نکنید خوف از آنها و خوف کنید از من اگر هستید مؤمنین

وَلَا يَحْزُنْكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَنْ يَضُرُّوا

و نکند محزون ترا آنانکه نکند ضرر به میکوشند در کفر. اینها

الله شَيْعًا طَبِيرٌ اللَّهُ أَلَا يَجْعَلَ لَهُمْ حَظًّا فِي الْآخِرَةِ وَلَهُمْ

الله چیزی. اراده دارد الله که نسازد برای آنها منفعتی در آخرت و برای آنها

عَذَابٌ عَظِيمٌ^(٧٦) إِنَّ الَّذِينَ اشْتَرَوُ الْكُفْرَ بِالإِيمَانِ لَنْ

عذاب عظیم باشد * یقیناً آنانکه خریدند کفر را بجای ایمان نمیرسانند

يَضُرُّو اللَّهُ شَيْئًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ^(٧٧) وَلَا يَحْسِنُونَ الَّذِينَ

ضرر به الله چیزی. و برای آنهاست عذاب الیم * و نکند حساب کسان

كَفُرُوا إِنَّهُمْ لَكُمْ خَيْرٌ لِّأَغْسِهُمْ طَائِمًا نَّمِلٰى لَهُمْ لِيَزُدُّ أَدُوا

کافر که مهلت دادیم به آنها خیر است بنفسهای آنها. یقیناً مهلت دادیم آنها را تا از دیاد کنند

إِنَّمَا جَاءَكُم مُّهَاجِرًا بِمُهِاجِرَةٍ^{١٧٦} مَا كَانَ اللَّهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِينَ

در گناه. و برای آنهاست عذاب حقیر * نمیشود که الله کند ترک مؤمنین را

عَلَى مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتَّىٰ يَمِيزَ الْخَيْثَ مِنَ الطَّيْبِ وَمَا كَانَ

بر حالیکه هستید در آن، حتی کند تمیز خبیث را از طیب.^۱ و نمیشود که

(۱) طیب: پاک، مطهر، شرین، خوش بو،

الله لِيُظْلِعَكُمْ عَلَى الْغَيْبِ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ تَحْتَ أَرْضِهِ مِنْ رُسُلِهِ

الله کند مطلع شمارا بر غیب و لakan الله بر میگزیند از رُسُل خود

مَنْ يَشَاءُ فَإِيمَانُهُ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَإِنْ تُؤْمِنُوا وَتَقُولُوا فَلَكُمْ

هر کرا خواهد پس ایمان آورید بالله و رُسُل او و اگر ایمان آوردید و تقوا کردید بشماست

أَجْرٌ عَظِيمٌ^{۷۹} وَلَا يَحْسِبَنَّ الَّذِينَ يَنْخَلُونَ بِهَا أَثْمًا اللَّهُ

اجر عظیم * و نکنند حساب کسان بخیل آنچه داده آنها را الله

مِنْ فَضْلِهِ هُوَ خَيْرٌ لَّهُمْ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمْ لِسِطْوَةِ قُوَّتِ

از فضل خود که آن خیر است برای آنها. بلکه آن شر است برای آنها. میگردد طوق آنها

مَا يَخِلُّوا بِهِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَلِلَّهِ مِيرَاثُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ طَ

آنچه بخل کردند برآن یوم قیامت. و از الله است میراث سماوات و زمین.

وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَيْرٌ^{١٨٠} لَقَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّذِينَ قَالُوا

و الله برآنچه میکنید عمل خبیر است * البته شنید الله قول آنرا که گفتند

إِنَّ اللَّهَ فَقِيرٌ وَّنَحْنُ أَغْنِيَاءُ مَا كُتِبَ مَا قَالُوا وَقَتْلَهُمْ

یقیناً الله است فقیر و مائیم اغنياء. میکنیم نوشته آنچه میگویند و آنکه قتل کردند

الآنِيَاءِ بِغَيْرِ حَقٍّ وَنَقُولُ ذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ۝ ذَلِكَ

انبیاء را بغیر حق. و میگوئیم ذائقه کنید عذاب حریق را * اینست

بِمَا فَعَلَ هُنَّ أَيْدِيْكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَامٍ لِّلْعَبِيدِ ۝

* آنچه اقدام کرد دستهای شما و آنکه الله نیست ظالم بر عباد خود

الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ عَهْدَ إِلَيْنَا أَلَا نُؤْمِنَ لِرَسُولِهِ حَتَّىٰ

کسانیکه میگویند یقیناً الله عهد گرفته ازما که نیاوریم ایمان بر رسول حتی

يَأْتِيَنَا بِقُرْبَانٍ تَأْكُلُهُ النَّارُ قُلْ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ

بیاردبما قربانی که بخورد آنرا آتش. بگو البته آمد بشما رسول از

قَبْلِيٌّ بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالَّذِي قُلْتُمْ فَلِمَ قَتَلْتُهُمْ إِنْ كُنْتُمْ

قبل من با بیانات و با آنچه میگوئید باز چرا قتل کردید آنها را اگر هستید

صَدِّقِينَ ﴿٦٣﴾ فَإِنْ كَلَّ بُوكَ فَقَدْ كُلِّبَ رُسُلٌ مِّنْ قَبْلِكَ

مردم صادق * اگر کنند تکذیب ترا البته تکذیب کردند رُسُل را از قبل تو،

جَاءُوكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ وَالْزُّبُرِ وَالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ﴿٦٤﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ

آمدند با بیانات و زبور و کتاب منیر * هر نفس ذائقه کند

الْمَوْتِ وَإِنَّمَا تُوفَّونَ أَجُورَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَمَنْ زُحْزِحَ عَنِ

موت را. و یقیناً میشود وفا به اجور شما یوم قیامت. هر که نجات یابد از

الثَّارِ وَ ادْخُلُ الْجَنَّةَ فَقُدْ فَازَ وَ مَا الْحَيَاةُ إِلَّا مَتَاعٌ

آتش و گردد داخل جنت البته فائز شد. و نیست حیات دنیا إلا متاع

الْغُرُورِ^{٦٥} لَتُبْلُوْنَ فِي أَمْوَالِكُمْ وَ أَنْفُسِكُمْ وَ لَتُسْمَعُنَ مِنْ

غورو^{*} میشوید آزمایش در اموال خود و نفس های خود. و می شنoid از

الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَ مِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا أَذَى

کسانیکه داده شده بودند کتاب از قبل شما و از کسان مشرك اذیت

كَثِيرًا وَ إِنْ تَصْبِرُوا وَ تَتَقْوَى فَإِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ^{٦٦}

* کثیر. و اگر صبر کنید و تقوا کنید یقیناً اینست از عزم امور

وَ إِذَا أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَبَ لَتَبَيَّنَنَّكُلِّ الْتَّائِسِ

وقتی اخذ کرد الله میثاق کسانیکه داده شده بودند کتاب، که بیان کنید آنرا برای مردم

وَ لَا تَكْتُمُونَهُ فَذَلِكُمْ وَهُوَ أَرَاءُ ظُهُورِهِمْ وَ اشْتَرَوْا بِهِ ثَمَنًا

و نکنید پنهان آنرا، باز افگندند آنرا و رآء و پشت خود و خریدند توسط آن ثمن

قَلِيلًا طَفِيسَ مَا يَشْتَرُونَ ﴿٨٧﴾ لَا تَحْسِبَنَّ الَّذِينَ يُفْرَحُونَ

قلیلی. بس ناچیز بود آنچه خریدند * نکن حساب آناراکه میکنند فرح

بِمَا أَتَوْا وَمَنْ يُحِبُّونَ آنِ يَحْمَدُ وَابْنَ الْمَرْيَفُلُوْا فَلَا تَحْسِبُنَّهُمْ

برآنچه داده شدند و خوش دارند که حمد شوند برآنچه نکرده اند پس نکن حساب که آنها

بِمَفَازَةٍ مِّنَ الْعَذَابِ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَكِيمٌ ﴿٨٨﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ

نجات میابند از عذاب. و برای آنهاست عذاب الیم * و از الله است ملک

السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ ۖ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ^{٦٩٩} إِنَّ فِي

سماءات و زمین. و الله است بر كل شيء قادر * يقيناً در

خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْخُتْلَافِ الْيَوْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَتِ

خلقت سماءات و زمین و اختلاف شب و روزست آیات

لَوْلَى الْكُلَّابِ^{٦٩٠} الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَ

برای صاحبان دانش * آنانکه میکنند ذکر الله را استاده و نشسته و

عَلَى جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

بر پهلوهای خود و میکنند تفکر در خلقت سماوات و زمین.

رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا سَبِّحْنَاكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ^(١٩)

"رب ما نکردی خلق این را باطل. سبحان بذات تو وقایه کن مارا از عذاب آتش *

رَبَّنَا إِنَّكَ مَنْ تُدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ أَخْرَجْتَهُ كَمَا لَمْ يُظْلِمْنَاهُ

رب ما یقیناً تو هر کراکردی داخل آتش البته شرماندی اورا. و نباشد برای ظالمان

مِنْ أَنْصَارٍ ۝ رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًّا يَنْدِي لِلْإِيمَانِ أَنْ

کدام انصاری * رب ما یقیناً ما شنیدیم ندا کننده را، ندا میکرد بسوی ایمان که

أَمْنُوا بِرَبِّكُمْ فَإِمْنَاكُمْ ۝ رَبَّنَا فَاغْفِرْلَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سِيَّاتِنَا

ایمان آرید برب خود و ایمان آوردیم. رب ما مغفرت کن گناهان مارا و کفاره کن سیئات مارا

وَتَوَفَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ ۝ رَبَّنَا وَأَتَنَا مَا وَعَدْنَا عَلَى رَسُولِكَ وَ

و وفات ده مارا با ابرار^۱ * رب ما بده مارا آنچه و عده کردی بما توسط رُسل خود و

۱) ابرار: مردمان پسندیده پرهیزگار و نیکو.

لَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ^(٩٤) فَاسْتَجِابَ

نکن رسوا مارا یوم قیامت. یقیناً تو نکنی خلاف به میعاد * کرد استحابت

لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا أُضِيءُ عَمَلَ عَامِلٍ مِنْكُمْ مَنْ ذَكَرَ أَوْ

به آنها رب آنها "من نکنم ضایع عمل عاملی را از شما از مرد یا

أُنْثَى بَعْضُكُمْ مَنْ بَعْضٌ فَاللَّذِينَ هَاجَرُوا وَأُخْرِجُوا مِنْ

زن. بعضی شمایید از بعضی. پس آنانکه هجرت کردند و اخراج شدند از

دِيَارِهِمْ وَأُوذُوا فِي سَبِيلِي وَقُتِلُوا وَقُتِلُوا لَا كُفَّارَنَّ عَنْهُمْ

ديارشان و اذيت شدند "في سبيل من" وقتال کردند وقتل شدند ميکنيم کفاره از آنها

سَيَارَتِهِمْ وَلَا دُخَلَنَّهُمْ جَنَّتٍ تَجْرِيُّ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ

سيارات آنها و ميکنيم داخل آنها در جنات، دارد جريان از تحت آن انهار.

ثَوَابًا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الثَّوَابِ ١٩٥

* ثوابی از جانب الله. و الله ، نزد اوست نيكوترين ثواب

لَا يَغْرِيَكَ تَقْلُبُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي الْبِلَادِ ١٩٦ مَتَاعٌ قَلِيلٌ

ندهد فریب ترا تقلب کسان کافر در شهرها. * متاع قلیل است.

ثُمَّ مَا وَهْمُ جَهَنَّمُ وَبُشْرَى الْمُهَادِ ١٩٧ لِكِنَ الَّذِينَ اتَّقَوْا

باز مأوا آنهاست جهنم. و بد مهاد است * لakan کسان با تقوا

رَبُّهُمْ لَهُمْ جَنَّتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَرُ خَلِدِينَ فِيهَا

برب خود، بآنهاست جنات، دارد جریان از تحت آن انهر خلد کنند آنجا،

نُزِّلَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ لِّلْأَكْبَارِ^{١٩٨}

منزلتیست از جانب الله. و آنچه نزد الله است بهتر است برای ابرار * و یقیناً

مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ

از اهل کتاب اند آنانکه دارند ایمان به الله و آنچه نازل شد برای شما

وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ خَشِعِينَ لِلَّهِ لَا يَشْتَرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ

و آنچه شد نازل برای آنها، خشوع دارند^١ به الله نمی خرد با آیات الله

۱) خشوع دارند: تواضع دارند، فروتن اند، عجز دارند.

ثَمَنًا قَلِيلًا طَوْلَيْكَ لَهُمْ أَجْرٌ هُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ طَالِبُونَ اللَّهُ سَرِيعُ

ثمن قليل. آنها، برایشان اجر آنهاست نزد رب آنها. یقیناً الله است سریع

الْحِسَابُ^{١٩٩} يَا يَاهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا

الحساب * يا اي کسان بايمان صبر کنيد و صابر باشد و رابطه داريد.

وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ^{٢٠٠}

* و تقوا کنيد به الله برای آنکه شوید کامیاب